

JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER

11 päivänä heinäkuuta 1996 *

1. Tribunal de grande instance de Morlaix on esittänyt esillä olevassa asiassa yhteisöjen tuomioistuimelle EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla kolme ennakkoratkaisukysymystä, jotka koskevat asetuksen (ETY) N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun maito- ja maitotuotealan soveltamista koskevista yleisistä säännöistä 31 päivänä maaliskuuta 1984 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 857/84 ¹ tiettyjen säännösten tulkintaa ja pätevyyttä.

2. Nämä kysymykset on esitetty riita-asiassa, jossa maatalousalalla toimiva rajavastuuyhtiö EARL de Kerlast on nostanut kanteen Union régionale de coopératives agricole'ia vastaan (jäljempänä Unicopa) ja Coopérative du Trieux'tä vastaan sen vuoksi, että yhtiön viitemäärään laskettiin tietty määrä maitoa, minkä vuoksi sen oli maksettava lisämaksu viitemäärän ylittymisen vuoksi.

3. EARL de Kerlast on pääasiallisesti maidontuotantoon erikoistunut yritys, jolla on 365 045 litran suuruinen tilakohtainen viitemäärä. Kregus, joka on sekä maatalousyrittäjä että rekka-auton kuljettaja, omistaa puolestaan maitotilan, jolle on myönnetty

144 245 litran suuruinen tilakohtainen viitemäärä. Maito- ja maitotuotealan yhteisen markkinajärjestelyn soveltamisessa toimivaltaisen ranskalaisen viranomaisen mukaan Kregus ei ole SLOM ²-tuottaja. SLOM-tuottajat ovat sellaisia tuottajia, jotka eivät olleet toimittaneet maitoa tilakohtaisten viitemäärien myöntämistä varten valitun viitekauden aikana, koska ne olivat sitoutuneet lopettamaan maidonmyynnin asetuksen (ETY) N:o 1078/77 ³ nojalla, ja jotka ovat saaneet asetuksen (ETY) N:o 764/89 ⁴ mukaiset erityiset viitemäärät.

4. EARL de Kerlast ja Kergus perustivat 11.9.1992 tekemällään sopimuksella yhteenliittymän (société en participation, jäljempänä SEP-yhteenliittymä), jonka nojalla EARL de Kerlast ryhtyi käyttämään Kergusin 144 245 litran suuruista viitemäärää. Vastineeksi tästä Kergus sai 20 prosenttia yhteenliittymän maidonmyyntituotosta.

* Alkuperäinen kieli: espanja.

1 — EYVL L 90, s. 13.

2 — Tämä lyhenne merkitsee seuraavaa: Staking van de Levering van melk en zuivelprodukten en Omschakeling van het Melkveebestand (maidon ja maitotuotteiden toimitusten lopettaminen ja nautakarjan tuotannon muuttaminen).

3 — Maidon ja maitotuotteiden kaupan pitämisestä luopumista ja lypsykarjan tuotannon muuttamista koskevasta palkkiojärjestelmästä 17 päivänä toukokuuta 1977 annettu neuvoston asetus (EYVL L 131, s. 1).

4 — Asetuksen (ETY) N:o 857/84 muuttamisesta 20 päivänä maaliskuuta 1989 annettu neuvoston asetus (EYVL L 84, s. 2).

5. Unicopan jäsen ja EARL de Kerlastin tuottaman maidon ostaja Coopérative du Trieux laskee ostamansa maidon lokakuun 1992 ja syyskuun 1993 välisenä aikana EARL de Kerlastin ja Kergusin viitemääriin näiden kahden ilmoituksen mukaisesti. Sitä vastoin vuoden 1993 lokakuusta alkaen ostajaosuuskunta päätti laskea kaiken EARL de Kerlastilta ostamansa maidon tämän viitemäärään. Tästä johtuen yritys ylitti tilakohtaisen viitemääränsä ja Coopérative du Trieux vähensi joulukuussa 1993 ja tammikuussa 1994 EARL de Kerlastille maksettavista määristä lisämaksuna 26 022 Ranskan frangin ja 83 134 Ranskan frangin suuruiset summat.

6. EARL de Kerlast nosti 1.4.1994 kanteen Tribunal de grande instance de Morlaix'ssa Coopérative du Trieux'tä ja Unicopaa vastaan vaatien, että maitomäärien laskeminen sen viitemäärään kumottaisiin ja että sille maksettaisiin täysi suoritus sen maidontuotannosta. Kansallinen tuomioistuin katsoi, että asian ratkaisemiseksi yhteisöjen tuomioistuimelle oli esitettävä seuraavat kolme kysymystä:

- 2) Onko asetuksen N:o 857/84 12 artiklan c alakohtaa ja asetuksen N:o 764/89 3 a artiklaa tulkittava siten, että niissä edellytetään, että tuotantotoimintaa jatketaan henkilökohtaisesti ja tosiasiallisesti?
- 3) Onko sellainen menettely ETY:n perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan vastaista, että jäsenvaltio tekee 31.3.1984 annetun asetuksen N:o 857/84 (sellaisena kuin se on muutettuna 20.3.1989 annetulla asetuksella N:o 764/89) nojalla päätöksen, jolla se kieltää yhteisyritykset mutta sallii maidontuotantoa osana toiminnastaan harjoittavat yhteenliittymät (GAEC) (20.11.1989 päivätty hallinnollinen soveltamisohje nro 4019 DPE/SPM/C 89; 14.11.1991 päivätty hallinnollinen soveltamisohje DEPSE/SDSA C91)?”

Ennen kysymysten tutkimista esitän lyhyesti esillä olevaan asiaan sovellettavat yhteisön säännökset.

Sovellettava säännöstö

*1) Voidaanko yhteisön asetuksen N:o 857/84 7 artiklaa tulkita siten, että sillä kielletään tuottajia perustamasta yhteenliittymiä (sociétés en participation; joille on ominaista se, etteivät ne ole oikeushenkilöitä, etteivät ne ole oikeustoimikelpoisia ja että ne ovat salaisia), koska voidaan olettaa, että niiden todellisena tarkoituksena on kiintiöiden vuokraaminen, vai ovatko ne sallittuja asetuksen N:o 856/84 1 artiklassa tarkoitettujen tarpeellisten rakennemuutosten toteuttamiseksi?

7. Asetuksella (ETY) N:o 856/84⁵ muutettiin tämän alan yhteistä markkinajärjestelyä maidon ja maitotuotteiden kysynnän ja

5 — Maito- ja maitotuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 804/68 muuttamisesta 31 päivänä maaliskuuta 1984 annettu neuvoston asetus (EYVL L 90, s. 10).

tarjonnan välisen epätasapainon ja siitä joh-
tuvien rakenteellisten ylijäämien korjaami-
seksi perustamalla 2.4.1984 alkaen sovellet-
tava lisämaksujärjestelmä. Tämän
maidontuotannon valvontajärjestelmän
rakenne oli seuraavanlainen:

- Tilakohtaisen viitemääränsä ylittävillä
tuottajilla oli velvollisuus suorittaa lisä-
maksu, joka oli tarkoitettu ylijäämien
myyntikustannusten rahoittamiseen.
Jäsenvaltioiden valinnan mukaan lisä-
maksu perittiin joko tuottajalta (menet-
tely A) tai maidon ostajalta (menet-
tely B), jolla oli oikeus vyöryttää se
tuottajan maksettavaksi. Ranska valitsi
menettelyn B.

- Yhteisölle oli vahvistettu kokonaismäärä,
joka muodosti maidontuotannon takuu-
kynnyksen.

- Tämä määrä jaettiin jäsenvaltioiden kes-
ken niiden alueilla kalenterivuoden 1981
aikana toimitetun maidon määrän mukai-
sesti 1 prosentilla korotettuna, lukuun
ottamatta määrää, joka tarkoitettiin
yhteisön varastoksi tiettyjen jäsenvaltioi-
den ja tuottajien erityistarpeita varten.

- 8. Tämän lisämaksujärjestelmän soveltamista
koskevista yleisistä säännöistä säädettiin neu-
voston asetuksessa N:o 857/84. Asetuksen
mukaan jäsenvaltiot saattoivat valita viite-
kaudeksi tuottajien tilakohtaisten viitemää-
rien laskemista varten joko vuoden 1981,
1982 tai 1983. Lisäksi asetuksessa säädettiin
jäsenvaltioiden mahdollisuudesta perustaa
kansallisia viitemäärävarastoja tiettyjen tuot-
tajiensa erityisten tilanteiden huomioon otta-
miseksi.

- 9. Asetuksen N:o 857/84 7 artiklassa on
lisäksi säädetty viitemäärien siirtoon liitty-
västä pulmallisesta kysymyksestä asettamalla
perusperiaatteeksi viitemäärän yhteys tilaan.
Tämä periaate ilmenee 7 artiklan 1 kohdan

- Jäsenvaltiot puolestaan jakoivat taatun
kokonaismääränsä tuottajiensa kesken
myöntämällä niille maitokiintiöksi kutsu-
tun tilakohtaisen viitemäärän.

alkuperäisestä sanamuodosta, joka on seuraavanlainen:

”Jos maatila myydään, vuokrataan tai se siirtyy perintönä, viitemäärä siirtyy kokonaan tai osittain ostajalle, vuokralaiselle tai perilliselle erikseen annettavien yksityiskohtaisten säännösten mukaisesti.”*

Tämän säännöksen 2 kohdan toisen alakohdan mukaan jäsenvaltiot voivat määrätä, että osa siirretyistä viitemääristä lisätään kansalliseen viitemäärävarastoon.

10. Asetuksen (ETY) N:o 1371/84⁶ 5 artiklassa säädettiin asetuksen N:o 857/84 7 artiklan soveltamiseksi, että saantomies sai koko viitemäärän, kun maatila luovutettiin kokonaan, kun taas maatilalan osittaisessa luovutuksessa kiintiön jakaminen suoritettiin maidontuotantoon käytetyn pinta-alan mukaan tai jäsenvaltioiden vahvistamilla muilla objektiivisilla perusteilla. Lisäksi muut vastaavia oikeusvaikutuksia tuottajia kohtaan sisältävät, mahdollisesti kiintiöiden siirtoon johtavat oikeustoimet rinnastettiin myyntiin, vuokraamiseen tai siirtämiseen perintönä.

* Suomennettu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska EYVL:ssä ei ole julkaistu suomenkielisiä tekstiä.

6 — Asetuksen (ETY) N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetaan maito- ja maitotuotealan maksun soveltamista koskevista yleisistä säännöistä 16 päivänä toukokuuta 1984 annettu neuvoston asetus (EYVL L 132, s. 11).

11. Tätä viitemäärien siirtokelpoisuutta samoin kuin koko lisämaksujärjestelmää on kehitetty myöhemmin vastaamaan tarvetta mukautua maito- ja maitotuotealan muutoksiin. Kehitykselle on ollut tunnusomaista sen perusperiaatteen säilyttäminen, että kiintiö on yhteydessä tilaan sitä luovutettaessa, sekä tämän periaatteen poikkeusten asteittainen käyttöön ottaminen maidontuotannon tietyn rakenneuudistuksen edistämiseksi.

12. Ensimmäinen muutos viitemäärien siirtojärjestelmään tehtiin asetuksella (ETY) N:o 590/85⁷, jolla pidettiin voimassa periaate kiintiön yhteydestä tilaan mutta jolla otettiin käyttöön kaksi poikkeusta vaikeita taloudellisia ja sosiaalisia tilanteita varten. Tässä asetuksessa jäsenvaltioille annetaan nimittäin oikeus myöntää maatalaan liittyvät viitemäärät tilalta poistuville vuokralaisille, joiden vuokrasopimus on päätymässä ja jotka aikovat jatkaa maidontuotantoaan toisella maatilalla, sekä tilalta poistuville tuottajille tilusten siirtyessä julkisyhteisölle ja/tai julkisen edun vuoksi.

13. Asetuksella (ETY) N:o 2998/87⁸ otettiin käyttöön uusi myönnytys periaatteesta, jonka mukaan kiintiö on yhteydessä tilaan, sallimalla ajanjakson aikana käyttämättä

7 — Asetuksen (ETY) N:o 857/84 muuttamisesta 26 päivänä helmikuuta 1985 annettu neuvoston asetus (EYVL L 68, s. 1).

8 — Asetuksen (ETY) N:o 804/68 muuttamisesta 5 päivänä lokakuuta 1987 annettu neuvoston asetus (EYVL L 285, s. 1).

jääneiden tilakohtaisten viitemäärien väliaikainen luovutus. Jäsenvaltiot saattoivat rajata väliaikaiset luovutukset tiettyihin tuottajaryhmiin ja ottaa huomioon maidontuotannon rakenteen asianomaisilla keräilyalueilla tai -vyöhykkeillä.

14. Asetuksessa (ETY) N:o 1546/88⁹ otettiin käyttöön tiettyjä uusia lisämaksujärjestelmän soveltamista koskevia yleisiä sääntöjä ja kumottiin asetus N:o 1371/84. Asetuksen N:o 1546/88 8 artiklalla pidettiin voimassa lupa kiintiöiden väliaikaiseen luovutukseen ja 7 artiklassa säänneltiin kiintiöiden luovutus pitäen voimassa aikaisempi järjestelmä ja täsmen täen sitä. Tämä säännös on seuraavanlainen: *

”Sovellettaessa asetuksen (ETY) N:o 857/84 7 artiklaa tuottajien ja ostajien — — viitemäärät siirtyvät seuraavien edellytysten täytyessä:

1) Kun koko tila myydään tai vuokrataan tai kun se siirtyy perintönä, tilaa vastaava viitemäärä siirretään tilan tuotantotoimintaa jatkavalle tuottajalle;

2) Kun yksi tai useampi osa tilasta myydään, vuokrataan tai siirtyy perintönä, maatalan viitemäärä jaetaan tilalla jatkavien tuottajien kesken maidontuotantoon käytetyn pinta-alan mukaisessa suhteessa tai jäsenvaltioiden vahvistamilla muilla objektiivisilla perusteilla — — ;

3) 1 ja 2 kohdan sekä neljännen alakohdan säännöksiä sovelletaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti samalla tavoin muissa siirtotilanteissa, jotka vaikuttavat vastavalla tavalla tuottajien oikeuksiin;

4) Kun sovelletaan asetuksen (ETY) N:o 857/84 7 artiklan 1 kohdan toista alakohtaa ja 4 kohtaa, jotka koskevat yhtäältä tilusten luovutusta julkisyhteisölle ja/tai julkisen edun vuoksi ja toisaalta maanvuokraussopimuksia, jotka ovat päättymässä vastaavanlaisissa olosuhteissa vailla uusimismahdollisuutta, annetaan tapauksesta riippuen joko tilusten siirron tai vailla uusimismahdollisuutta olevan vuokrasopimuksen kohteena olevan maatalan tai sen osan viitemäärä kokonaan tai osittain maidontuotantoa jatkavan asianomaisen tuottajan käyttöön sillä edellytyksellä, että myönnettävä viitemäärä ja sen maatalan viitemäärä, jonka tilanpitoa tuottaja jatkaa tai jolla tuottaja jatkaa tuotantoaan, ei ole suurempi kuin se viitemäärä, joka tilantajalla oli käytössään ennen tilusten siirtoa tai vuokrasopimuksen päättymistä.

⁹ — Asetuksen (ETY) N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitettun maito- ja maitotuotteen maksun soveltamista koskevista yleisistä säännöistä 3 päivänä kesäkuuta 1988 annettu komission asetus (EYVL L 139, s. 12).

* Suomentettu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska EYVL:ssä ei ole julkaistu suomenkielistä tekstiä.

— — ”

15. Asetuksilla (ETY) N:o 3879/89 ja ETY N:o 1630/91¹⁰ pidettiin voimassa mahdollisuus kiintiöiden väliaikaiseen luovuttamiseen. Lisäksi periaatteeseen kiintiön yhteydestä tilaan tehtiin Saksan yhdistymisen vuoksi uusi poikkeus, sillä Saksan liittotasavallalle annettiin asetuksella (ETY) N:o 3577/90¹¹ mahdollisuus sallia pelkkien viitemäärien siirto ilman vastaavien maatalojen luovutusvelvollisuutta. Tämä mahdollisuus oli kuitenkin voimassa vain rajoitetun ajan ja puiteohjelman asettamin rajoituksin.

16. Lisämaksujärjestelmää on yksinkertaistettu ja selkeytetty hyväksymällä asetus (ETY) N:o 3950/92¹², jolla aikaisemmat säännökset kodifioitiin tiettyssä määrin ja jolla järjestelmän soveltamista jatkettiin seitsemällä vuodella 1.4.1993 alkaen. Asetuksella N:o 3950/92 kumottiin asetus N:o 857/84 ja vahvistettiin uusia viitemäärien siirtojärjestelmää koskevia säännöksiä. Kuten asetuksen N:o 3950/92 perusteluissa vahvistetaan, kiintiöiden luovutusta koskee edelleen periaate viitemäärän yhteydestä maatalaan; kuitenkin ”maidontuotannon rakenneuudistuksen ja ympäristön parantamisen jatkamiseksi olisi laajennettava joitakin tilakohtaista viitemäärää koskevia poikkeuksia ja annettava jäsenvaltioille lupa säilyttää mahdollisuus ottaa

käyttöön kansallisia rakenneuudistusohjelmia ja järjestää viitemäärille tietty liikkumisvapaus määritetyn maantieteellisen alueen sisällä asiallisten perusteiden mukaisesti”.

17. Nämä näkemykset ilmenevät asetuksen N:o 3950/92 6, 7 ja 8 artiklasta. Asetuksen 6 artiklassa jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus sallia viitemäärien väliaikaiset luovutukset ja vahvistaa niiden toteuttamisedellytykset. Asetuksen 7 artiklan 1 kohdassa esitetään periaate kiintiön yhteydestä tilaan seuraavalla tavalla:

”Tilalla käytettävissä oleva viitemäärä siirtyy tilan mukana, kun se myydään, vuokrataan toiselle tai siirretään perinnön kautta uudelleen viitemäärät käyttöön ottaville tuottajille sellaisia yksityiskohtaisia sääntöjä noudattaen, jotka jäsenvaltio määrittää ottaen huomioon maidontuotantoon käytettävän pinta-alan tai muut asialliset perusteet ja tarvittaessa osapuolten välisen sopimuksen. Se osa viitemäärästä, jota ei mahdollisesti siirretä tilan mukana, lisätään valtakunnalliseen varastoon.

Samoja säännöksiä sovelletaan muihin siirto toimiin, joilla on vastaavanlaisia oikeudellisia vaikutuksia tuottajille.

10 — Asetuksen (ETY) N:o 804/68 muuttamisesta 11 päivänä joulukuuta 1989 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 3879/89 (EYVL L 378, s. 1); asetuksen (ETY) N:o 804/68 muuttamisesta 13 päivänä kesäkuuta 1991 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 1630/91 (EYVL L 150, s. 19).

11 — Maatalousalan siirtymätoimenpiteistä ja tarpeellisista mukautuksista Saksan yhdistymisen johdosta 4 päivänä joulukuuta 1990 annettu neuvoston asetus (EYVL L 353, s. 23).

12 — Maito- ja maitotuotealan lisämaksusta 28 päivänä joulukuuta 1992 annettu neuvoston asetus (EYVL L 405, s. 1).

18. Tähän yleissääntöön lisätään 7 artiklan 1 kohdassa poikkeus, joka koskee maa-alueiden luovutusta julkisille viranomaisille ja/tai julkisen edun vuoksi, ja 2 kohdassa poikkeus maanvuokraussopimusten päätymisen osalta. Näiden aikaisemmassa sääntelyssä jo hyväksytyjen, kiintiön yhteyttä tilaan koskevaan periaatteeseen tehtyjen poikkeusten lisäksi asetuksen N:o 3950/92 8 artiklassa säädetään kolmesta lisäpoikkeuksesta kiintiöiden siirtoa sääntelevään peruseriaatteeseen maidontuotannon rakenneuudistuksen toteuttamiseksi ja ympäristön parantamiseksi. Jäsenvaltiot, jotka päättävät soveltaa niitä, voivat

” — —

— säätää, että jos luopuva tuottaja haluaa jatkaa maidontuotantoa, hänelle annetaan käyttöön kyseisellä tilalla käytettävissä oleva viitemäärä silloin, kun ympäristön parantamiseksi tarkoitetut maa-alueet on siirretty,

— määrittää asiallisilla perusteilla keräily-alueet ja keräilyvyöhykkeet, joiden sisällä sallitaan tiettyihin luokkiin kuuluvien tuottajien kesken viitemäärien siirrot ilman vastaavien maa-alueiden siirtämistä maidontuotannon rakenteen parantamiseksi,

— sallia tuottajan pyydettyä sitä toimivaltailta viranomaiselta tai sen nimittämältä toimielimeltä maidontuotannon rakenteen parantamiseksi tilalla tai tuotannon laajentamisen sallimiseksi siirtää viitemäärät ilman vastaavien maa-alueiden siirtämistä ja päinvastoin.”

19. Viitemäärien siirron tulee aina tapahtua tuottajien välillä, ja sen on liityttävä maitotilaan. Asetuksen N:o 857/84 12 artiklassa ja asetuksen N:o 3950/92¹³ 9 artiklassa nämä kaksi käsitettä määritellään samalla tavalla. Siten tuottajalla tarkoitetaan ”maataloustuottajaa, luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai luonnollisten henkilöiden taikka oikeushenkilöiden ryhmittymää, joiden tila sijaitsee jäsenvaltion maantieteellisellä alueella:

— joka myy maitoa tai muita maitotuotteita suoraan kuluttajalle

ja/tai

— joka toimittaa niitä ostajalle”.

13 — Asetuksen N:o 3950/92 9 artiklassa käytetty ilmaisu ”yhteisön maantieteellisellä alueella” korvattiin ilmaisulla ”jäsenvaltion maantieteellisellä alueella” asetuksen (ETY) N:o 3950/92 muuttamisesta 14 päivänä kesäkuuta 1993 annettun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1560/93 (EYVL L 154, s. 30) nojalla.

Tilalla tarkoitetaan kysieisen artiklan mukaan yksittäisen "tuottajan hoitamien tuotantoyksiköiden kokonaisuutta, jotka sijaitsevat jäsenvaltion maantieteellisellä alueella".

— Kiintiöiden siirtäminen edellyttää sen paikallisviranomaisen (préfet du département) hallinnollista lupaa, jonka alueella tila sijaitsee.

20. Mitä tulee viitemäärien siirtojärjestelmään, asetuksen N:o 857/84 7 artiklassa ja sitä täydentävissä säädöksissä samoin kuin erityisesti — asetuksen N:o 3950/92 6, 7 ja 8 artiklassa on annettu jäsenvaltioille suhteellisen suuri toimivalta kiintiön yhteyttä tilaan koskevaan periaatteeseen tehtyjen poikkeusten soveltamiseksi. Ranskan tasavallan hyväksymät kansalliset lisämaksujärjestelmän soveltamistoimenpiteet ovat olleet 17.7.1984 annettu asetus nro 84-661¹⁴, joka kumottiin 11.2.1991 annetulla asetuksella nro 91-157¹⁵, ja erityisesti esillä olevan asian kannalta tärkeä maidon viitemäärien siirtämisestä 31.7.1987 annettu asetus nro 87-608¹⁶.

— Kun viitemääriä yhdistyy myynnin, vuokrauksen, lahjoituksen tai perintösaannon johdosta tapahtuvan tilojen yhdistämisen vuoksi, vähennetään luovutetun tilan kiintiöstä tietty valtakunnalliseen viitemäärävarastoon liitettävä prosenttiosuus sillä edellytyksellä, että kokonaiskiintiö ylittää 200 000 litran kynnyksen. Valtakunnalliseen varastoon pidätetty osuus on 50 prosenttia siirretystä viitemäärästä, jos luovutuksensaajan kiintiö oli ennen tilojen yhdistämistä suurempi kuin 200 000 litraa, ja 50 prosenttia siitä määrästä, jolla kiintiö ylittää 200 000 litran kynnyksen, jos luovutuksensaajan viitemäärä ennen siirtoa oli tätä kynnystä pienempi.

21. Ranskan lainsäädäntöön sisältyvät merkityksellisimmät maitokiintiöiden siirtoon liittyvät seikat ovat seuraavat:

— Office national interprofessionnel du lait et des produits laitiers (Onilait) vastaa lisämaksujärjestelmän soveltamisesta.

— Lohkottaessa maitotilasta yksi tai useampia osia myynnin, vuokrauksen, lahjoituksen tai perintösaannon johdosta sovelletaan viitemäärien siirtoon ja valtakunnalliseen varastoon lisäämiseksi vähennettäviin prosenttiosuuksiin samoja perusteita kuin maatiloja yhdistettäessä. Kuitenkin siirrettäessä 20:tä hehtaaria pienempää tilanosaa liitetään sitä vastaava viitemääränosa automaattisesti valtakunnalliseen varastoon.

14 — Ranskan tasavallan virallinen lehti (JORF) 21.7.1984, s. 2373.

15 — JORF 13.2.1991, s. 2199.

16 — JORF 8.8.1987, s. 8727.

— Kun tilanjatkaja ei jatka maidontuotantoa, liitetään tilalle myönnetty viitemäärät valtakunnalliseen varastoon.

Ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys

— Kiintiöiden väliaikainen siirtäminen tai leasing eivät ole sallittuja.

22. Kuten voidaan huomata, Ranskan tasavalta on rajoittanut yhteisön säännösten sille suoman harkintavallan mukaisesti mahdollisimman paljon kiintiöiden yksityistä luovuttamista, ja se on suosinut julkishallinnon valvomaa valtakunnallisen viitemäärävaraston avulla tapahtuvaa kiintiöiden uudelleenjakojärjestelmää.

23. Koska yhteisöjen tuomioistuimelle esitettyt ennakkoratkaisukysymykset tehtiin riita-asiaissa, jonka perustana olevat tosiseikat tapahtuivat markkinointivuosina 1992/1993 ja 1993/1994, kiintiöiden siirtoa koskevat huomioon otettavat yhteisön oikeussäännöt ovat sekä asetuksen N:o 857/84 7 artikla ja säännökset, joilla sitä on muutettu, että asetuksen N:o 3950/92 6, 7 ja 8 artiklalla käyttöön otettu uusi järjestelmä; nämä kaksi asetusta ovat muutoin suhteellisen samankaltaisia.

24. Ensimmäisellä ennakkoratkaisukysymyksellään Tribunal de grande instance de Morlaix pyytää yhteisöjen tuomioistuinta määrittämään, pidetäänkö maidontuottajien muodostamia SEP-yhteenliittymiä yhteisön säännösten kanssa yhteensopimattomana kiintiöiden peiteltyinä vuokraamisena vai onko niitä päinvastoin pidettävä asetuksen N:o 856/84 1 artiklassa tarkoitettuna maidontuotannon rakennemuutoksena.

25. Kansallisen tuomioistuimen mukaan edellä tarkoitettu SEP-yhteenliittymä on Ranskan oikeudessa vailla oikeushenkilöllisyyttä oleva luonteeltaan salainen ryhmitymä, joka ei ole oikeustoimikelpoinen. 4.1.1978 annetun lain nro 78-9 jälkeen sitä koskevat säännökset sisältyvät *Code civil français*'n 1871—1872-2 §:ään, joiden mukaan tällaiseen yhtiösopimukseen sisältyy merkittäviä erikoisuuksia¹⁷.

Tämän yhteenliittymän pääasiallinen tunnusmerkki on oikeushenkilöllisyyden puuttuminen, joka johtuu siitä, että yhteenliittymää ei 1871 ensimmäisen kohdan mukaan rekisteröidä kaupparekisteriin, olipa se luonteeltaan

17 — Katso Derruppé, J., "Sociétés en participation", *Jurisclassesurs, Traité des sociétés*, osa 3, kirjat 44-10, 44-20, 44 C ja 44 D; sekä Hamel, J., Lagarde, G. ja Jauffre, A., *Traité de droit commercial*, nide I, osa 2, Dalloz, Paris, 1980, s. 196-205.

salainen tai ei; yhteenliittymän ei välttämättä tarvitse olla luonteeltaan salainen, mutta näin on useimmissa tapauksissa. Tämänkaltaisen yhteenliittymän oikeushenkilöllisyyden puuttumisen seurauksia on muun muassa se, että sillä ei ole toiminimeä, pääkonttoria, asianosaiskelpoisuutta, varallisuutta eikä velvoitteita. Koska yhteenliittymällä ei ole omaa varallisuutta, sen jäsenet ovat siihen tuomiensa varojen omistajia, paitsi milloin varojen on suhteessa kolmansiin sovittu olevan yhteisomaisuutta tai yhden jäsenen, tavallisesti yhteenliittymän hoitajan, hallinnassa.

26. Tällaisen yhteenliittymän kaltaisen sopimusrakennelman käyttäminen maitoalalla tuottaa vaikeuksia, kun otetaan huomioon valtion merkittävä osallistuminen alan säätelyyn. Sen käyttäminen on edullista tuottajille, sillä sen yhteydessä ei luovuteta maatilaa yhteenliittymälle, eikä siten myöskään tilan viitemääriä siirretä, mikä aiheuttaisi velvollisuuden palauttaa tietty prosentiosuus näistä viitemääristä valtakunnalliseen varastoon. Ensimmäinen kansallisen tuomioistuimen esittämistä ennakkoratkaisukysymyksistä edellyttää sen tutkimista, onko tällaisen yhteenliittymän käyttäminen yhdenmukaista maitokiintiöiden siirtoa koskevan yhteisön säännösten kanssa.

27. Kuten olen jo aikaisemmin todennut, viitemäärien siirtoa säännellään asetuksen N:o 857/84 7 artiklassa ja sitä muuttaneissa ja täydentäneissä säädöksissä vahvistetulla sekä asetuksen N:o 3950/92 7 artiklalla voimassa pidetyllä periaatteella kiintiön yhteydestä maatilaa. Näiden säädösten mukaan kiintiöiden siirtämisen edellytyksenä on maitotilan luovuttaminen myymällä, vuokraamalla tai perintönä. Tämä luettelo ei ole tyhjentävä, ja viitemäärien siirtäminen on hyväksyttyä sellaisilla tuottajien tilan omaisuuden siirtämiseksi suorittamalla oikeustoimilla, kuten esimerkiksi asetuksessa nro 87-608 säädetyllä lahjoituksella, joilla on samoja oikeusvaikutuksia kuin äsken mainituilla oikeustoimilla.

28. Viitemäärien siirtäminen yhdellä näistä nimenomaan sallituista oikeustoimista edellyttää Ranskan lainsäädännön mukaan sen paikallisviranomaisen (préfet du département) hallinnollista lupaa, jonka alueella tila sijaitsee. Lisäksi kiintiöiden siirto johtaa tavallisesti viitemäärien vähentämiseen tietyllä prosenttimäärällä, jolla kasvatetaan valtakunnallista viitemäärävarastoa, jota Ranskan tasavalta käyttää jakaakseen kiintiöitä uudelleen tuottajien kesken maidontuotannon rakenteelliseksi uudistamiseksi ja parantamiseksi. Sellaiselle maatilalle myönnetyt viitemäärät, jonka omistaja luopuu maidontuotannosta, palautuvat sitä paitsi automaattisesti valtakunnalliseen varastoon.

29. Yhteisön ja Ranskan lainsäädäntöön sisältyvä niiden oikeustoimien luettelo, joilla maatilojen omaisuutta voidaan siirtää, ei ole

tyhjentävä, eikä näissä säädöksissä aseteta maataloille mitään ehdottomia oikeudellista yhtiyömuotoa koskevia määräyksiä, kuten Ranskan hallitus on todennut. Maitokiintiöitä koskeva yhteisön ja Ranskan lainsäädäntö eivät siten periaatteessa estä yhteenliittymien muodostamista maitotilojen hoitamista varten, sillä ne ovat Ranskan lainsäädännön mukaisia, *Code civilin* 1871—1872-2 §:ssä säänneltyjä oikeudellisia rakennelmia. Käytettäessä tällaista SEP-yhteenliittymää on kuitenkin noudatettava yhteisön ja Ranskan lainsäädäntöä viitemäärien siirtämisestä, eikä tavoitteena saa olla kiintiön kuulumista tilaan koskevan perussäännön kiertäminen, jollei tapaus kuulu tästä perussäännöstä sallittujen poikkeusten soveltamisalaa.

30. Tästä näkemyksestä huomautan ensiksi, että SEP-yhteenliittymässä jäsenten maitotiloja ei luovuteta yhteenliittymälle, koska tällä ei ole oikeushenkilöllisyyttä eikä siten myöskään varallisuutta. Mielestäni jäsenten kiintiöitä ei tämän vuoksi voida pääsääntöisesti siirtää tälle yhteenliittymälle, sillä se olisi vastoin yhteisön säännöstöä, jonka mukaan maitokiintiöiden siirtämisen määräävänä perusteena on periaate kiintiön yhteydestä maatalaan. Tämän kaltainen yhteenliittymä muodostaa nimittäin keinon edellä mainitun periaatteen kiertämiseksi jäsenistä yhden käyttäessä muiden jäsenten viitemääriä, mikä on kiintiöiden peiteltyä leasingia. Kuten Ranskan hallitus huomauttaa, tämän kaltaisen yhteenliittymän muodostaminen mahdollistaa sen, että kiintiönsä peiteltysti luovuttanut tuottaja pitää sen nimellisesti

hallussaan saaden siitä taloudellista etua, kun yhteenliittymää hoitava jäsen sitä vastoin voi tosiasiallisesti yhdistää viitemääriä hankkimatta vastaavia tiluksia, ilman että kiintiöistä vähennetään tietty prosenttiosuus kansalliseen varastoon.

31. Yhteisöjen tuomioistuin on vahvistanut kiintiön ja tilan välisen yhteyden periaatteen tärkeyden asiassa Herbrink antamassaan tuomiossa¹⁸ katsomalla aikaisempaa oikeuskäytäntöään muokaten¹⁹, että ”neuvoston asetuksen N:o 857/84 7 artiklan 1 kohdassa ja komission asetuksen (ETY) N:o 1371/84 5 artiklassa säädetty — — myöhemmin komission asetuksen N:o 1546/88 7 artiklalla korvattu periaate, jonka mukaan viitemäärä siirretään niiden tilusten mukana, joiden nojalla viitemäärä on myönnetty, koskee kaikkia viitemääriin liittyviä järjestelmiä”.

Kuten komissio esittää huomautuksissaan, kiintiön yhdistäminen tilaan ilmaisee yhteisön lainsäätäjän tahdon sulkea pois viitemäärien siirtokelpoisuus yksityishenkilöiden välillä sen estämiseksi, että kiintiöitä keskitettäisiin tietyille tuottajille. Tämän lainsäätäjän valinnan tarkoituksena oli mielestäni estää tuotannon keskittäminen ja suosia tilojen asuttamista niiden käyttämiseksi maidontuotannossa. Kun otetaan huomioon,

18 — Asia C-98/91, Herbrink, tuomio 27.1.1994 (Kok. 1994, s. I-223, 13 kohta).

19 — Asia 5/88, Wachauf, tuomio 13.7.1989 (Kok. 1989, s. 2609, 15 kohta); asia C-177/90, Kühn, tuomio 10.1.1992 (Kok. 1992, s. I-35) ja asia C-81/91, Twijnstra, tuomio 19.5.1993 (Kok. 1993, s. I-2455, 25 kohta).

että tuotanto on maitoalalla kokonaan kiintiöity kiintiöjärjestelmän avulla, ainoa keino näiden kahden tavoitteen saavuttamiseksi oli kiintiöiden yksityisten siirtojen kieltäminen ja julkisen siirto- tai luovutusjärjestelmän luominen, joka Ranskassa tapahtuu siten, että Onilait valvoo kaikkia tuottajien välisiä kiintiöiden siirtoja ja jakaa kiintiöt uudelleen tuottajien kesken valtakunnallisen varaston välityksellä.

Tämän viitemäärien siirron ja tuotannon hallinnollisen valvontajärjestelmän soveltaminen on aiheuttanut käytännössä suuria ongelmia, sillä tuottajat haluavat kaikin keinoin saada lisää viitemääriä liittääkseen ne tuotantoonsa hankkimatta samalla vastaavia tiluksia. Tästä syystä ovat syntyneet eräänlaiset "pimeät kiintiömarkkinat", joilla tuottajat yrittävät erilaisia oikeudellisia rakennelmia, erityisesti tietynlaisia yhteenliittymiä, apuna käyttäen hyödyntää lisää viitemääriä suurentamatta mautilojensa pinta-alaa²⁰. Tällaisen käytännön tarkoituksena on kiertää kiintiön yhteyttä tilaan koskevan periaatteen soveltaminen; näiden menettelytapojen vastaisessa kamppailussa käytettävien keinojen joukosta on esimerkkinä kansallisen tuomarin esillä olevassa asiassa mainitsema Ranskan maatalousministeriön 14.11.1991 päivätty hallinnollinen ohje nro 7051.

32. Koska SEP-yhteenliittymän perustaminen maitokiintiöiden siirtämisen peittämi-

seksi on vastoin periaatetta kiintiön yhteydestä tilaan, on kysyttävä, kuuluuko tämän kaltainen yhteenliittymä tästä periaatteesta tehtyihin, yhteisön säännöstössä asteittain hyväksytyihin poikkeuksiin. Nämä poikkeukset perustuvat vaikeiden taloudellisten ja sosiaalisten tilanteiden ratkaisemisen tarpeeseen ja maidontuotannon rakennemuutoksen vaatimuksiin. Asetuksen N:o 856/84 1 artiklassa säädetään lisämaksujärjestelmän yleisiksi tavoitteiksi maidontuotannon kasvun hillitseminen sekä tarpeellisten rakennemuutosten huomioon ottaminen; tästä toisesta tavoitteesta johtuvat poikkeukset ilmenevät kuitenkin pääasiallisesti asetuksen N:o 857/84 7 artiklan muutetusta versiosta, sellaisena kuin se on täydennettynä asetuksen N:o 1546/88 7 artiklalla ja asetuksen N:o 3950/92 7 artiklalla.

33. Mielestäni SEP-yhteenliittymä, joka on perustettu sitä varten, että sen jäsen voi käyttää yhden tai useamman muun jäsenen viitemääriä, on peiteltyä kiintiöiden siirtoa, jota ei voida perustella viitemäärien siirron ilman maatilan siirtoa sallivilla yhteisön säännösten mukaisilla poikkeuksilla.

34. Asetuksen N:o 857/84 7 artiklassa ja sitä täydentävissä säännöksissä säädetään neljä poikkeusta: kiintiöiden väliaikainen luovuttaminen, maidontuotantoa jatkavien vuokraisten poistuminen tilalta, tuottajien luopuminen tuotannosta luovutettaessa tiluksia julkisyhteisölle ja/tai julkisen edun vuoksi

20 — Ks. tältä osin Boon-Falleur, A., "Le point sur les quotas laitiers", *Revue de droit rural*, nro 1984, kesäkuu/heinäkuu 1990, s. 297; Lemonier, E., "Dix ans de quotas laitiers", *Revue de droit rural*, nro 226, lokakuu 1984, s. 393; ja Petit, Y., "Organisations communes de marchés", *Répertoire de droit communautaire Dalloz*, 1995, s. 14 ja 15.

sekä lopuksi kiintiöiden siirtäminen entisen Saksan demokraattisen kansantasavallan alueella. Sellaisen SEP-yhteenliittymän muodostaminen, johon liittyisi kiintiöiden luovutus, voisi ainoastaan hypoteettisesti kuulua kiintiöiden väliaikaisen luovutuksen piiriin. Yhteisön säännösten mukaan jäsenvaltioilla on mahdollisuus päättää, hyväksyvätkö ne maitokiintiöiden leasingin. Ranskan tasavalta ei ole sitä hyväksynyt kansallisessa lainsäädännössään. Muutoin kiintiöiden luovuttaminen on hyväksytty yhteisön oikeussäännöissä vain erittäin rajoittavin edellytyksin: luovutuksen on oltava vain osittaista, luovutusjakson pituus on rajoitettu 12 kuukauteen ja luovuttajan on kyettävä takaamaan kiintiöidensä mukainen kokonaistuotanto seuraavana vuonna.

35. Asetuksen N:o 3950/92 8 artiklassa pidetään voimassa aikaisemmat poikkeukset kiintiön ja tilan välisen yhteyden periaatteesta ja annetaan jäsenvaltioille kolme muuta mahdollisuutta siitä poikkeamiseksi: tuotannosta luopuvien tuottajien maa-alueiden luovuttaminen ympäristön parantamiseksi, niiden keräilyalueiden ja -vyöhykkeiden määrittäminen, joilla periaatetta ei sovelleta tiettyihin tuottajaluokkiin, ja lopuksi poikkeus periaatteesta tuottajan pyytämän hallinnollisen luvan perusteella. Pääsääntöisesti viitemäärien luovutuksen peittelyyn tarkoitettu yhteenliittymä ei ole sallittu myöskään näiden poikkeusten nojalla.

36. Lopuksi haluaisin huomauttaa, että kiintiöiden luovutuksen peittelyyn tarkoitettun SEP-yhteenliittymän yhteensopimattomuus viitemäärien siirtoa koskevan yhteisön säännösten kanssa on täysin yhdenmukainen yhteisöjen tuomioistuimen tätä asiaa koskevan oikeuskäytännön kanssa, jossa viitemäärät yhdistetään maidon suoraan ja tehokkaaseen tuotantoon ja estetään kiintiön myynti.

Asioissa Von Deetzen II ja Bostock antamissaan tuomioissa²¹ yhteisöjen tuomioistuin vahvisti selkeästi, että ”yhteisön oikeusjärjestyksessä tällä tavoin taattu omistusoikeus ei sisällä oikeutta myydä etua, kuten yhteisen markkinajärjestelyn yhteydessä myönnettyjä viitemääriä, koska viitemäärät eivät ole peräisin asianomaisen omista varoista eikä ammattitoiminnasta”. Tämän vuoksi yhteisöjen tuomioistuin katsoi asiassa Von Deetzen II antamassaan tuomiossa, että SLOM-tuottajille asetuksella N:o 764/89 myönnettujen erityisten viitemäärien palautuminen yhteisön varastoon siirtotapauksissa oli perusteltua, jotta niitä tuottajia, jotka eivät aio ryhtyä pysyvään maidontuotantoon, estettäisiin hakemasta erityiskiintiöitä pelkän niistä koituvan taloudellisen edun toivossa käyttämällä hyödykseen viitemäärien kasvunutta markkina-arvoa.

21 — Asia C-44/89, Von Deetzen II, tuomio 22.10.1991 (Kok. 1991, s. I-5119, 27 kohta) ja asia C-2/92, Bostock, tuomio 24.3.1994 (Kok. 1994, s. I-955, 19 kohta).

37. Edellä esitetyn perusteella teen sen päätelmän, että ensimmäiseen ennakkoratkaisukysymykseen on vastattava seuraavalla tavalla: SEP-yhteenliittymän muodostaminen ei ole asetuksen N:o 856/84 1 artiklassa tarkoitettu tarpeellinen rakennemuutos, vaan tämänkaltaisen yhteenliittymän perustaminen on, siltä osin kuin sillä peitellään viitemäärien luovutusta, yhteensopimaton asetuksen N:o 857/84 7 artiklan muutetun version ja sitä täydentävän asetuksen N:o 1546/88 7 artiklan sekä asetuksen N:o 3950/92 7 artiklan kanssa.

dös, joka koskee vain näitä tuottajia. Ranskan hallituksen esittämien seikkojen perusteella Kergus, riidanalaiden viitemäärien luovuttaja, ei ole SLOM-tuottaja, ja vaikuttaa siltä, että EARL de Kerlast ei myöskään ole tällainen tuottaja. Toiseen ennakkoratkaisukysymykseen vastaaminen ei siten ole periaatteessa välttämätöntä pääasian ratkaisemiseksi.

Toinen ennakkoratkaisukysymys

38. Tällä kysymyksellä kansallinen tuomioistuin pyytää yhteisöjen tuomioistuinta tämentämään, edellytetäänkö asetuksen N:o 857/84 12 artiklan c kohdassa ja asetuksen N:o 764/89 3 a artiklassa, että tuotantoa jatketaan henkilökohtaisesti ja tosiasiallisesti.

39. Tähän kysymykseen vastaaminen on välttämätöntä ainoastaan, jos asianomaiset tuottajat Kergus ja EARL de Kerlast ovat SLOM-tuottajia. Neuvosto on antanut asetuksen N:o 764/89 asioissa Von Deetzen I ja Mulder²² annettujen tuomioiden julistamisen jälkeen myöntääkseen SLOM-tuottajille erityisiä viitemääriä; kyseessä on siten sää-

Kolmas ennakkoratkaisukysymys

40. Viimeisellä kysymyksellään kansallinen tuomioistuin esittää ongelman jäsenvaltion harjoittaman kyseessä olevien SEP-yhteenliittymien (sociétés en participation) ja maidontuotantoa osana toiminnastaan harjoittavien GAEC-yhteenliittymien (groupement agricole d'exploitation en commun) erilaisen kohtelun yhdenmukaisuudesta EY:n perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan kanssa, kun tämä erilainen kohtelu koskee näiden kahden yhteenliittymämuodon käyttämistä maitokiintiöiden siirrossa. Erilainen kohtelu johtuu maatalousministeriön kahdesta soveltamisohjeesta, joilla pyritään panemaan täytäntöön viitemäärien siirtämistä koskeva yhteisön säännöstö Ranskan alueella.

41. Kansallinen tuomioistuin mainitsee kaksi hallinnollista soveltamisohjetta, joista toinen on vuodelta 1989 ja toinen vuodelta 1991. Todellisuudessa vuoden 1989 soveltamisohjeessa käsitellään ainoastaan SLOM-tuottajien tilannetta, eikä se vaikuta esillä olevaan ennakkoratkaisukysymykseen annettavaan vastaukseen. Sen sijaan 14.11.1991

22 — Asia 170/86, Von Deetzen I, tuomio 28.4.1988 (Kok. 1988, s. 2355) ja asia 120/86, Mulder, tuomio 28.4.1988 (Kok. 1988, s. 2321).

päivätty maatalousministeriön soveltamisohje nro 7051, DEPSE/SDSA C 91 (jäljempänä vuoden 1991 soveltamisohje), on tältä osin merkityksellinen, kuten myös 25.3.1993 päivätty soveltamisohje nro 7008, DEPSE/SDSA C 93 (jäljempänä vuoden 1993 soveltamisohje), jota kansallinen tuomioistuin ei mainitse kysymyksessään.

jäsenet ovat edelleen maitokiintiöidensä haltijoita. Ostajameijereiden on puolestaan vaadittava tuottajilta kiintiöiden siirtoa koskeva hallinnollinen lupa, minkä puuttuessa on kieltäydyttävä viitemäärien yhdistämisestä ja laskettava kultakin tuottajalta ostettu maito kunkin tilakohtaiseen viitemäärään.

42. Vuoden 1991 soveltamisohjeessa kiinnitetään kansallisten toimivaltaisten viranomaisten huomio tiettyihin oikeudellisiin rakennelmiin, joita on kehitetty kiintiöiden siirrot vastaavien tilusten luovutukseen sitovan yhteisön säännösten kiertämiseksi. Tämänkaltaisista vilpillisistä menettelytapoista soveltamisohjeessa mainitaan erilaiset yhteenliittymät (*sociétés civiles*, erityisesti *sociétés de fait* tai *sociétés en participation*), joihin jäsenet tuovat panoksena kiintiöitä, luovuttamatta vastaavia tiluksia, ja kahden tuottajan välisen sopimuksen samanaikaisesta karjan vuokraamisesta ja palvelujen tarjoamisesta viitemäärien keräämiseksi ja vuokraamiseksi, mikä ei ole sallittua Ranskassa. Soveltamisohjeessa arvioidaan, että kiintiöiden siirtäminen tuottajien välillä muodostetun yhteenliittymän välityksellä ilman tilusten luovutusta on laitonta, koska se on vastoin periaatetta, jonka mukaan kiintiö on yhteydessä tilaan. Tällaiset yhteenliittymät ovat niiden laittoman tavoitteen vuoksi mitättömiä. Lopuksi vuoden 1991 soveltamisohjeessa neuvotaan oikeudellisia keinoja näiden vilpillisten menettelytapojen vastustamiseksi. Soveltamisohjeessa ilmoitetaan kiintiöiden siirron hyväksymisestä vastaaville paikallisviranomaisille (*autorités départementales*), että lupa SEP-yhteenliittymän hakemaan kiintiön siirtoon on evättävä, vaikka sen jäsenet luovuttaisivat panoksenaan yhteenliittymään myös tilukset, koska tämänkaltainen yhteenliittymä ei ole oikeushenkilö eikä oikeustoimikelpoinen ja sen

43. Sen sijaan vuoden 1993 soveltamisohjeessa tuottajille ehdotetaan yhteenliittymämuotoa, maidontuotantoa osana toiminnastaan harjoittavaa GAEC-yhteenliittymää, jota voidaan käyttää haluttaessa yhdistää maidontuotanto pysyvästi tuotannon järkiperaistämiseksi ja työskentelyolosuhteiden parantamiseksi. Tällainen GAEC-yhteenliittymä mahdollistaa sen, että jäsenet yhdistävät kiintiönsä luovuttamatta yhteenliittymään panoksenaan vastaavia tiluksia, ja se on siten poikkeus vuoden 1993 soveltamisohjeessa hyväksytystä kiintiön yhteyttä tilaan koskevasta periaatteesta; tälle yhteenliittymämuodolle asetetaan soveltamisohjeessa kuitenkin useita edellytyksiä, jotta estettäisiin sen käyttäminen viitemäärien peiteltynä vuokraus- tai luovutuskeinona.

44. GAEC-yhteenliittymä on sellaisten maanviljelijöiden muodostama yhteenliittymä, jotka työskentelevät yhdessä sukutiloihin verrattavissa olosuhteissa. GAEC-yhteenliittymät ovat huomattavan viranomaisvalvonnan kohteena olevia, (perustaminen edellyttää hallinnollista lupaa) sosiaalisia kokonaisuuksia muodostavia ammatillisia yhteenliittymiä, joissa jäsenen työpanos on tärkeä ja joille viranomaiset

myöntävät tiettyjä etuoikeuksia²³. GAEC-yhteenliittymä voi olla täydellinen, jolloin jäsenet yhdistävät maatilansa ja työnsä kokonaisuudessaan, tai osittainen, jolloin jäsenet yhdistävät vain osan maatilastaan ja harjoittavat yhdessä vain tiettyä maatalouteen liittyvää toimintaansa.

45. Maidontuotantoa osana toiminnastaan harjoittava GAEC-yhteenliittymä esiteltiin vuoden 1993 soveltamisohjeessa yhteistyömuotona, joka mahdollistaa sen, että tuottajat voivat yhdistää nautakarjansa, välineistönsä, rakennuksensa ja eläinten ruokinnan säilyttäen hallussaan olevat tiluksensa ja maitokiintiönsä. Kuitenkin GAEC-yhteenliittymässä yhdistetään jäsenten viitemäärät, ja se voi tuottaa maitoa kaikkien jäsentensä tilakohtaisten kiintiöiden yhteismäärän verran. Maidontuotantoa osana toiminnastaan harjoittavaan GAEC-yhteenliittymään voivat liittyä jäseneksi vain aktiiviset maidontuottajat, joilla on maitokiintiö ja jotka harjoittavat myös muuta maataloustoimintaa. Jäsenet osallistuvat henkilökohtaisesti ja tosiasiallisesti GAEC-yhteenliittymän maidontuotantotyöhön. Lopuksi vuoden 1993 soveltamisohjeessa täsmennetään selkeästi viitemäärien asema osittaisessa GAEC-yhteenliittymässä.

46. Sen jälkeen kun on kuvailtu SEP-yhteenliittymän ja maidontuotantoa osana toiminnastaan harjoittavan GAEC-yhteenliittymän erilaista kohtelua vuosien 1991 ja 1993 soveltamisohjeissa, on kysyttävä, voidaanko perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohtaa soveltaa tähän tilanteeseen.

47. Tältä osin on muistettava, että 40 artiklan 3 kohdan toisen alakohdan mukaan yhteisessä maatalouspolitiikassa toteutettavassa maatalouden yhteisessä markkinajärjestelyssä ei saa ”syrjiä tuottajia tai kuluttajia yhteisössä”. Yhteisöjen tuomioistuin on arvioinut vakiintuneessa oikeuskäytännössään, että ”tämän määräyksen mukainen syrjintäkielto on yhteisön oikeuden yleisiin peruseriaateisiin kuuluvan yleisen yhdenvertaisuuden periaatteen ilmaus — — joka edellyttää, että toisiinsa verrattavissa olevissa tilanteissa ei menetellä eri tavalla, ellei tällaista eroa voida objektiivisesti perustella — —”²⁴.

48. Syrjintäkieltoa sovelletaan maito- ja maitotuotealan yhteistä markkinajärjestelyä koskevaan yhteisön lainsäädäntöön sekä jäsenvaltioiden sen yhteydessä antamaan lainsäädäntöön. Tämä ratkaisu perustuu yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, jossa on ilmaistu, että ”vaatimukset, jotka johtuvat perusoikeuksien suojelusta yhteisöjen oikeusjärjestyksessä, sitovat myös jäsenvaltioita, kun ne panevat täytäntöön yhteisön lainsäädäntöä, ja tämän vuoksi niiden on kaikin mahdollisin keinoin sovellettava tätä lainsäädäntöä sillä tavoin, että määritettyjä vaatimuksia ei jätetä huomiotta”.²⁵

23 — Ks. tältä osin Dupeyron, C., ”G. A. E. C. (Groupeement agricole d'exploitation en commun)”, *Juris-classeurs, Traité des sociétés*, osa 8, kirjat 179-7-A ja 179-7-B.

24 — Asia C-351/92, Graff, tuomio 14.7.1994 (Kok. 1994, s. I-3361, 15 kohta); ks. myös yhdistetyt asiat C-267/88—C-285/88, Wuidart ym., tuomio 21.2.1990 (Kok. 1990, s. I-435) ja em. asioissa Kühn ja Herbrink annettut tuomiot.

25 — Em. asia Wachauf, tuomion 19 kohta ja em. asia Bostock, tuomion 16 kohta.

Tätä yleistä edellytystä sovelletaan erityisellä, nimenomaisesti hyväksytyllä tavalla EY:n perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan mukaisen syrjäntäkiellon periaatteen täytäntöönpanoon, koska ”yhteisöjen tuomioistuinten oikeuskäytännön perusteella ETY:n perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdassa tarkoitetaan kaikkia maatalouden yhteiseen markkinajärjestelyyn liittyviä toimenpiteitä riippumatta siitä, mikä viranomainen ne on toteuttanut. Se sitoo siis myös jäsenvaltioita, kun ne panevat täytäntöön tätä järjestelyä”²⁶. Asiassa Graff annetussa tuomiossa on siten sovellettu tätä säännöstä viitemäärien laskutapaa koskeviin sääntöihin, jotka Saksan liittotasavalta hyväksyi lisämaksujärjestelmään liittyvää yhteisön säännöstöä täytäntöönpannessaan.

49. Esillä olevassa tapauksessa syrjäntäkiellon periaatteen mahdollinen loukkaaminen, johon kansallinen tuomioistuin on viitannut, liittyy vuosien 1991 ja 1993 soveltamisohjeiden mukaiseen maidontuotantoa osana toiminnastaan harjoittavien GAEC-yhteenliittymään liittyneiden tuottajien ja SEP-yhteenliittymään ryhmittyneiden tuottajien erilaiseen kohteluun. Nimittäin samalla kun kiintiöiden siirtäminen maidontuotantoa osana toiminnastaan harjoittavaan GAEC-yhteenliittymään on sallittua luovuttamatta vastaavia tiluksia, SEP-yhteenliittymää pidetään käyttökeltvottomana oikeudellisena keinona maitotilojen yhdistämiseen sillä perusteella, että sen avulla on mahdollista kiertää periaate kiintiön yhteydestä tilaan.

26 — Em. asia Graff, tuomion 18 kohta; ks. myös asia 201/85, Klensch ym., tuomio 25.11.1986 (Kok. 1986, s.3477, 8 kohta).

50. Ranskan viranomaisten hallinnollisilla soveltamisohjeilla ei mielestäni rikota EY:n perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan toista alakohtaa, sillä maidontuotantoa osana toiminnastaan harjoittaviin GAEC-yhteenliittymiin ja SEP-yhteenliittymiin sovellettava erilainen kohtelu johtuu tilanteiden erilaisuudesta. Kuten komissio huomauttaa, yhden yhteenliittymämuodon salliminen ja toisen kieltäminen johtuu niiden erilaisesta oikeudellisesta asemasta, joka on selkeästi vahvistettu kansallisessa lainsäädännössä. Ei ole epäilystä siitä, että osittainen GAEC-yhteenliittymä on seuraavilla perusteilla maitotilojen ja niihin liittyvien viitemäärien hoitoon paremmin soveltuva oikeudellinen väline kuin SEP-yhteenliittymä:

— GAEC-yhteenliittymät ovat oikeushenkilöitä, toisin kuin SEP-yhteenliittymät.

— Osittaisten GAEC-yhteenliittymien muodostaminen edellyttää hallinnollista lupaa, ja viranomaiset valvovat niiden myöhempää toimintaa, kun SEP-yhteenliittymä on yleensä luonteeltaan salainen, minkä johdosta viranomaiset ja kolmannet osapuolet eivät tiedä sen olemassaolosta.

— Osittaisessa GAEC-yhteenliittymässä kaikkien tuottajien on jatkettava yhdistettyä maidontuotantoa ja annettava työpanoksensa yhteenliittymälle. Sen sijaan

SEP-yhteenliittymässä maidontuotantoa harjoittaa yleensä yhteenliittymää hoitava jäsen muiden jäsenten osallistumatta siihen.

jentamiseksi. Maidontuotantoa osana toiminnastaan harjoittavien GAEC-yhteenliittymien salliminen vuoden 1993 soveltamisohjeessa on mielestäni perusteltua tämän poikkeuksen nojalla.

51. Asetuksen N:o 3950/92 8 artiklassa otettiin käyttöön uusia poikkeuksia kiintiön yhteyttä tilaan koskevasta periaatteesta. Yhdessä niistä jäsenvaltioille annetaan oikeus sallia viitemäärien siirto ilman vastaavien tilusten siirtoa tai päinvastoin tuottajan toimivaltaiselle kansalliselle viranomaiselle tekemän pyynnön perusteella maidontuotannon rakenteen parantamiseksi tai tuotannon laa-

52. EY:n perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan syrjintäkielto ei siten ole esteenä sille, että jäsenvaltiot sallivat maitotiloja hoidettavan maidontuotantoa osana toiminnastaan harjoittavan GAEC-yhteenliittymän muodossa mutta kieltävät SEP-yhteenliittymän perustamisen samaa tarkoitusta varten.

Ratkaisuehdotus

53. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että tuomioistuin vastaisi Tribunal de grande instance de Morlaix'n esittämiin kysymyksiin seuraavasti:

1. Société en participation -yhteenliittymän perustaminen ei ole maito- ja maitotuotealan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 804/68 muuttamisesta 31 päivänä maaliskuuta 1984 annetun neuvoston asetuksen N:o 856/84 1 artiklassa tarkoitettu tarpeellinen rakennemuutos, vaan tämänkaltaisen yhteenliittymän perustaminen on, siltä osin kuin sillä peitellään viitemäärien luovutusta, yhteensopimaton asetuksen (ETY) N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun maito- ja maitotuotealan maksun soveltamista koskevista yleisistä säännöistä 31 päivänä maaliskuuta 1984 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 857/84 7 artiklan, sellaisena kuin se on muutettuna, ja sitä täydentävän, asetuksen (ETY) N:o 804/68 5 c artiklassa tarkoitetun maito- ja maitotuotealan maksun soveltamista koskevista yleisistä säännöistä 3 päivänä kesäkuuta 1988 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 1546/88 7 artiklan, kanssa, samoin kuin maito- ja maitotuotealan lisämaksusta 28 päivänä joulukuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3950/92 7 artiklan kanssa.

2. EY:n perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan toinen alakohta ei ole esteenä sille, että jäsenvaltio kieltää sociétés en participation -yhteenliittymien perustamisen mutta sallii osittaisen GAEC-yhteenliittymän muodostamisen maitotilojen hoitamista varten.